

Møte torsdag den 5. november kl. 14.15

President: J o r u n n R i n g s t a d

D a g s o r d e n (nr. 3):

1. Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) og i enkelte andre lover (Innst. O. nr. 5 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 59 (1997-98))
2. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om oppheving av lov om lærarutdanning av 8. juni 1973 nr. 49 og endringer i enkelte andre lover (Innst. O. nr. 4 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 77 (1997-98))
3. Referat

Statsråd Magnhild Meltveit
Kleppa overbrakte 1 kgl. proposisjon (sjå under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) og i enkelte andre lover
(Innst. O. nr. 5 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 59 (1997-98))

Alf-Eivind Ljøstad (KrF) (ordfører for saken): Ot.prp. nr. 59 for 1997-98 inneholder 14 forslag til endringer i lov om folketrygd og i enkelte andre lover. De fleste av forslagene gjelder mindre administrative forenklinger, lovtekniske justeringer og tilpasninger hovedsakelig av teknisk karakter. Når det gjelder de konkrete forslagene til lovendringer og merknader til disse, vil jeg vise til komiteens innstilling.

I samråd med departementet innstiller komiteen på at forslagene som omhandler utvidelse av arbeidsgiverperioden i forbindelse med arbeidstakers sykdom, ikke behandles på det nåværende tidspunkt. I Regjeringens forslag til statsbudsjett for 1999 er det som kjent lagt inn et forslag om å utvide arbeidsgiverperioden med én uke. I Ot.prp. nr. 4 for 1998-99 fremmes det forslag til lovendringer som tar hensyn til den siste utvidelse av arbeidsgiverperioden. Komiteens flertall støtter Regjeringens forslag til lovendringer i de øvrige 13 forslag. I tillegg er det kommet et endringsforslag fra Høyre til folketrygdlovens § 21-9 tredje ledd. Dette forslaget er en presisering av intensjonen i forslaget i proposisjonen, og komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet støtter dette. For øvrig ønsker jeg her spesielt å kommentere tre av forslagene der komiteen ikke enstemmig støtter forslagene i proposisjonen.

Regjeringen foreslår endringer i bestemmelsene om grunnpensjonens størrelse, slik at samboende pensjonister som har levd sammen i 12 av de siste 18 månedene, får samme grunnpensjon som ektefeller også når en eller begge samboende mottar pensjon eller overgangsstønad som gjenlevende ektefelle. Denne lovendringen vil også

bli gjort gjeldende for grunnpensjon til familiepleier. Komiteens flertall mener det er nødvendig å foreta denne lovendringen for å likestille reglene for reduksjon av grunnbeløpet for disse samboende med reglene om reduksjon av grunnbeløpet som gjelder ellers for ektepar og samboere. Samtidig vil jeg peke på den sterke fordel som etterlatte som blir samboere, har ved at de får beholde sin etterlattepensjon, mens den som gifter seg på nytt, mister retten til etterlattepensjon.

Det andre punktet der det er dissens i komiteen, gjelder forslaget om endringer i folketrygdlovens bestemmelse om taushetsplikten. Regjeringen foreslår at enslige forsørgere som er brukerkontakter, dvs. oppfølgingsleder for enslige forsørgere, skal få oppgitt navn og adresse til enslige forsørgere i sitt distrikt. Siden 1992 har trygdeetaten drevet oppfølgingsprosjekter for enslige forsørgere. Brukerkontaktene er selv enslige forsørgere. De fungerer som bindeledd mellom den enkelte enslige forsørger og de offentlige kontorene, og er sentrale aktører i arbeidet med å aktivisere, motivere og skape et sosialt nettverk for enslige forsørgere. Flertallet i komiteen støtter forslaget til endringer i reglene om taushetsplikt slik at disse brukerkontaktene kan få utlevert navnelister på enslige forsørgere i sitt distrikt. På den måten kan det tas direkte kontakt. Men det samme flertall legger vekt på brukerkontaktens taushetsplikt, og frivillighet fra den enslige forsørgers side.

Flertallet er uenig i Fremskrittspartiets merknad om at ingen enslig forsørger skal oppsøkes for å få hjelp fra det offentlige. Flertallet ser det tvert om som meget viktig at enslige forsørgere som har en passiv tilværelse, motive-res til arbeid og utdanning.

Det tredje forslag til lovendring der det er dissens i komiteen, gjelder endring av bestemmelsen om barnetillegg til pensjonister som er bidragspliktige, slik at dette kan utbetales til Trygdeetatens Innkrevingsentral dersom sentralen ber om det. Flertallet i komiteen vil peke på at barnetillegget ikke skal være en generell økning av trygdeytelser til eget bruk eller en godtgjørelse for samvær med barnet. Barnetillegget skal gå til den som daglig forsørger barnet. Det kan for øvrig bemerkes at inntil 1994 gikk barnetillegget direkte til omsorgshaver.

Jeg anbefaler komiteens innstilling.

Annelise Høegh (H): Når jeg nå tar ordet til en innstilling som stort sett er enstemmig, er det for å ta opp det forslaget som er omdelt. Jeg beklager i og for seg at forslaget ikke har kommet med i innstillingen, men det er ikke alltid man blir klar over alle ting så tidlig som man burde bli klar over det.

Det det gjelder, er folketrygdlovens § 21-9 tredje ledd, hvor det skal komme en tilføyelse om at enslige forsørgere som mottar stønad fra folketrygden, skal hjelpes via brukerkontakter og oppfølgingsledere, slik saksordføreren var inne på, for å komme ut av en passiv trygdetilværelse og over i arbeid eller utdanning. Bakgrunnen for dette var at da Stortinget i forrige periode behandlet velferdsmeldingen, uttalte en enstemmig komite at man ønsket å hjelpe enslige forsørgere som har sin hovedinn-

tektskilde fra folketrygden, å komme ut av, som sagt, den passive og isolerende trygdetilværelsen. Vi hadde sett prosjekter i flere fylker som viste at dette var en positiv ordning, som selvsagt bygger på frivillighet både fra de enslige forsørgerne som er slike kontakter, og de enslige forsørgerne som skal hjelpes til å komme ut av en passiv trygdetilværelse. Det har gitt svært gode resultater, og det er altså derfor man ønsker å gå videre med det og gjøre det til en landsomfattende ordning. Men det er viktig å understreke at dette jo er en tradisjonell måte, at det oftestlige engasjerer frivillige til å ta kontakt med stønads-mottakere, og jeg synes det er viktig at ordningen blir evaluert fortløpende slik at vi sikrer oss at taushetsplikten ikke blir utullet og også at det er frivillighet fra de enslige forsørgerne som blir berørt.

Det forslaget jeg herved tar opp, innebærer altså ikke noen realitetsendring i forhold til det som er Regjeringsens forslag, men en presisering: De enslige forsørgere som her skal oppsøkes, er de som mottar overgangsstønad. Det er for dem det kan være problematisk å komme ut av en passiv trygdetilværelse, og det er dem vi ønsker å treffe med dette vedtaket. Derfor er det altså en presisering – det er ikke en hvilken som helst enslig forsørger dette gjelder, men enslige forsørgere som mottar overgangsstønad.

Jeg tar dermed opp forslaget og håper det kan bli vedtatt.

Presidenten: Representanten Annelise Høegh har teke opp det forslaget ho refererte til.

Olav Gunnar Ballo (SV): Innstillingen fra sosialkomiteen er i det alt vesentlige enstemmig, men på ett punkt har SV en komitemerknad som jeg ønsker å utdype. Ut fra lovforslaget vil det finne sted en justering mellom samboende og ektepar når det gjelder § 3-2 femte ledd, og SV er uenig i den justeringen som skjer. I realiteten blir det en nedjustering av pensjonene til samboende til det nivå som ektepar vil ha ved samordning av pensjonene, mens SV ønsker å gå den motsatte vei, altså at man oppjusterer til det nivå samboere har hatt, med det mål for øye at man skal ha sine pensjonsrettigheter uten at man får en samordning mellom ektefellene. Vi vil derfor stemme mot § 3-2 femte ledd.

Så til den presisering som Annelise Høegh kom inn på her med hensyn til § 21-9 tredje ledd, hvor man har tatt med i teksten «som mottar overgangsstønad» i tillegg til det som opprinnelig stod der. Det er en helt grei presisering for SV, og vi er enig i at den finner sted.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Forslaget som er oppe til behandling i dag, gjeld i hovudsak tekniske justeringar i folketrygdlova. Målet er at innhaldet i reglane skal gå klarare fram av lova og gjera ordningane lettare å administrera. Kontinuerleg arbeid med oppdatering og forenkling av regelverket er ein viktig del av arbeidet med å gjera folketrygda meir tilgjengeleg for folk flest.

Proposisjonen har likevel nokre forslag som er meir prinsipielle, og som verkar inn på rettane til den enkelte. Dei viktigaste endringane er allereie omtalte. For det fyrste blir det ei klar føresegn i lova om korleis ein skal rekna dagar med eigenmelding for arbeidstakarar med arbeidsøktar som går over eit døgnskilje. Eit fråvær som går over eit døgnskilje, skal reknast som *ein* eigenmeldingsdag.

Det er ei viktig betring for personar som har skiftarbeid. Det omfattar òg fråvær som skuldast barn eller barnepass ved sjukdom.

Så er det ei klår føresegn i lova om at sivile tenestepliktinge på oppdrag i utlandet skal vera med i folketrygda. Det er ei oppfylgning av St.meld. nr. 22 for 1995-96, der det vart opna for å ta sivilteneste i utlandet.

Pensjonistar med pensjon som attlevande ektefelle skal få redusert grunnpensjonen dersom dei går inn i eit stabilt sambuarskap, dvs. at dei får same pensjon som om dei hadde gifta seg.

Alle forslaga i proposisjonen har fått støtte frå eit fleirtal i sosialkomiteen. Eg tolkar det som eit signal om at det er ynskjeleg å halda fram med arbeidet med å gjera lovverket enklare og betre. Vi kan ikkje slå oss til ro med at jobben var gjord i og med lova om folketrygd frå 1. mai 1997. Eg ynskjer ytterlegare regelforenkling, og eg vil gjerne lyfta fram Rikstrygdeverket sin tilbakemeldingskanal for sine tilsette. Eg har bedt leiinga i Rikstrygdeverket om å sortera desse tilbakemeldingane og i fyrste omgang gjera framlegg om fem punkt til forbetringar og forenklingar for rask oppfylgning frå Regjeringa si side.

Men eg vil òg gjerne understreka at alt i dag er det godt utbygde klageordningar i trygdeetaten gjennom fylkestrygdekontora og den administrative «domstolen» for trygdesaker, trygderetten. Etter ei massiv satsing på effektivisering og gjennomgang av saksbehandlinga har trygderetten i år kome ned i ei svært kort gjennomsnittleg saksbehandlingstid. Dette gjer at denne instansen har blitt eit mykje meir reelt klageorgan for brukarane. Framtida for folketrygda kan berre sikrast gjennom nærare kontakt med brukarane og forståeleg og rettferdig regelverk og regelbruk.

Det er mi oppfatning, etter no å ha fylgt trygdeetaten noko meir på innsida det siste året, at det er god evne til å fanga signal frå brukarane i ei tid der den enkelte av oss blir meir kravstor i møtet med dei som leverer oss tenester. Etaten ligg fremst i staten i utviklinga av såkalla kundegarantiar, serviceerklæringane. Nord-Trøndelag fylkestrygdekontor har mottatt fleire prisar for si satsing. Resten av trygdeetaten er i ferd med å fylgja etter. I går vart Hedmark og Aust-Agder erklærte som servicefylke, og i løpet av år 2000 skal alle fylke ha slike erklæringar.

Lat meg til slutt når det gjeld Høgre sitt forslag, visa til at ein brukarkontakt berre skal kunna få opplysningar om einslege forsyttarar innanfor eit avgrensa geografisk område. Det er ein føresetnad at dei av dei einslege forsyttarane som dette gjeld, får overgangsstønad eller stønad til barnetilsyn frå folketrygda. Det er berre i desse

tilfella trygdekontora har opplysningar. Brukarkontakten har teieplikt.

Eg oppfattar Høgre sitt forslag som ei presisering i forhold til den intensjonen som lovendringa er meint å vareta, og eg har ingen innvendingar mot at forslaget blir vedtatt.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, sjå side 11)

S a k n r . 2

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om oppheving av lov om lærerutdanning av 8. juni 1973 nr. 49 og endringer i enkelte andre lover (Innst. O. nr. 4 (1998-99), jf. Ot.prp. nr. 77 (1997-98))

Harald Hove (V): Forslaget om å oppheve lærerutdanningsloven og i stedet føre inn et eget kapittel om lærerutdanning i universitets- og høyskoleloven er et resultat av en grundig og i tillegg langvarig prosess mellom regjering og storting. Departementets forslag, slik det framgår av Ot.prp. nr. 77 for 1997-98, er derfor en oppfølging av tidligere vedtak gjort i Stortinget.

Forslaget går i korthet ut på at dagens lærerutdanningslov oppheves, og at bestemmelser som skal sikre felles mål, innhold og organisering i lærerutdanningen, tas inn i et eget kapittel i universitets- og høyskoleloven. Det er bare det som er særegent for lærerutdanning, som skal omfattes av dette nye kapitlet. Det foreslås i et nytt tredje ledd i lov om eksamensrett og statstilskudd til private høyskoler § 9 en hjemmel for Kongen til å fastsette at privat lærerutdanning helt eller delvis skal omfattes av de nye bestemmelsene.

Det er i Norge tradisjon for at lærerutdanningen har en særlig stilling også i lovgivningen. Skolen er en av samfunnets grunnstener – det utdanningstilbudet vi gir kommende generasjoner, og en ordnet og skikkelig lærerutdanning har altomfattende konsekvenser for samfunnet både på kort og lengre sikt. Det er i et slikt perspektiv læreryrket har en særlig viktig rolle.

De forslag til endringer som foreligger til behandling gjennom Innst. O. nr. 4, er først og fremst en samordning av lovverket. De særlige krav til lærerutdanningen som hittil har vært ivaretatt gjennom lærerutdanningsloven, videreføres i det nye kapitlet i universitets- og høyskoleloven og gjennom rammeplaner, ved siden av de bestemmelser som allerede er inntatt i opplæringsloven.

Det er i komiteen bred støtte for de endringer som blir foreslått i proposisjonen. Det har for komiteen vært viktig å understreke betydningen av ordninger som kan sikre rekruttering av lærere fra språklige minoriteter og lærere med utenlandsk bakgrunn til den norske skolen.

Når det gjelder ordningen med skikkethetsvurdering av studentene, understreker komiteen at denne må skje med varsomhet, slik at studentenes rettssikkerhet blir ivaretatt.

I proposisjonen fremmes det også et forslag til endring av universitets- og høyskoleloven som gjelder et helt annet spørsmål enn lærerutdanning, nemlig spørsmålet om hvem som skal være valgbare som rektor/prorektor og leder/nestleder ved avdelinger ved kunsthøgskolene. Komiteen støtter departementets forslag om at også åremålstilsatte ved kunsthøgskolene blir valgbare, og mener at dette er en styrke for skolenes interne demokrati.

På et par punkter er det dissens i komiteen. Et mindretall i komiteen, medlemmene fra Fremskrittspartiet, understreker at norskkunnskaper på et høyt nivå må være et krav til alle lærere. Denne merknaden er knyttet til en opplysning om at departementet vurderer noe reduserte krav for lærere fra språklige minoriteter og med utenlandsk bakgrunn. Videre ønsker Høyres medlemmer i komiteen å fjerne allmennlærerkompetansen og ønsker i stedet en sterkere differensiering av lærerutdanningen, slik at kompetansen innrettes mot henholdsvis barnetrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Høyres medlemmer foreslår også at lærere som underviser i teorifag på ungdomstrinnet, skal ha minst ett års faglig fordypning i faget.

Til tross for den uenighet som har vært i komiteen på noen punkter, er jeg likevel overbevist om at de endringer som nå vedtas, er endringer som samordner og ivaretar de særlige ordninger som hele komiteen mener skal gjelde for lærerutdanningen, og jeg vil derfor avslutningsvis anbefale komiteens innstilling og vise til de merknader som framkommer der.

Inge Lønning (H): Det er riktig, som saksordførers stedfortreder sa, at der i komiteen er bred enighet om den formelle side av dette lovarbeidet. Det er også riktig at det forslaget som er lagt frem, er en respons på en bestilling fra Stortinget, og slik sett har alle grunn til å være fornøyd. Også alle høringsinstansene som har vært inne i bildet, har gitt uttrykk for at de er enig i at den tidligere selvstendige lov for lærerutdannelsen erstattes av et lovkapittel innarbeidet i den nye universitets- og høyskoleloven.

Så langt er saken kurant. Det som er viktig å understreke når denne reformen nå gjennomføres, er at dette fra en side sett lovtekniske arbeidet ikke innebærer en nedtoning av lærerutdanningens betydning. Det ville jo ellers vært en mulig tolkning, når man tar bort en egen lov som har lang tradisjon og lang hevd for å regulere lærerutdanningen spesifikt, at det innebærer at man tillegger lærerutdanningen mindre relativ vekt enn før. Den tolkingen er der ikke noe grunnlag for.

Når Høyre i tilknytning til denne saken har fremmet to forslag som innebærer en faglig oppgradering av kvalifikasjonskravene til lærere i norsk skole, er det nettopp fordi vi vurderer det slik at det i dagens situasjon er svært mange tungtveiende grunner for å gjøre akkurat det. Vi befinner oss i en situasjon hvor rekrutteringen til læreryrket er problematisk. Stortinget har hatt en interpellasjonsdebatt om dette nylig hvor det fremkom ganske klart at vi sliter med problemer. De problemene er både av kvantitativ art, antall interessenter som ønsker å melde

seg til lærerutdanningen, og av kvalitativ art, de faglige forutsetningene hos dem som søker til lærerutdanningen.

Det er bekymringsfullt at videregående opplæring i dagens Norge er inne i en situasjon som kommer til å vare en del år fremover, hvor de lærere som faller for aldersgrensen og forlater skolen, gjennomsnittlig har høyere faglig kvalifikasjonsnivå enn de unge lærerne som kommer inn i skolen. Det er et tankekors.

Det er også et tankekors for meg at vi i de seneste årene har utvidet den obligatoriske grunnskolen, slik at den i dag omfatter hele ti år med startpunkt seksårsalder, uten at vi har tatt de nødvendige konsekvensene av denne utvidelsen. Vi praktiserer fremdeles, som et av meget få europeiske land, et system hvor en allmennlærerkompetanse gir adgang til å undervise i alle fag på alle nivå i et ti års skoleløp. Jeg tror dette er en anakronisme, og derfor har vi fra Høyres side funnet det riktig å knytte til denne saken de to forslagene som ligger inne i komiteinnstillingen. Essensen i forslag nr. 1 er å erstatte det uddifferensierte prinsipp fra klasse 1 til klasse 10 når det gjelder retten til å undervise, med et differensiert prinsipp som stiller ulike faglige krav på henholdsvis barnetrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Det andre forslaget er minst like viktig etter mitt skjønn. Det er ikke tilstrekkelig i grunnleggende fag, som eksempelvis matematikk eller for den saks skyld norsk, å stille det krav som nå ligger inne i allmennlærerutdanningen, nemlig om en fordypning på ti vekttall for å gi undervisning på det øverste nivået i grunnskolen. Det er Høyres overbevisning at disse to reformene er overmodne hvis vi virkelig ønsker å styrke lærerutdanningen, og hvis vi virkelig ønsker å gjøre skolen i stand til å møte fremtidens krav til faglig kvalitet.

Med dette tar jeg opp de to forslagene som Høyre har lagt frem i innstillingen.

Presidenten: Representanten Inge Lønning har teke opp dei forslaga han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Harald Hove (V): De to forslagene som Høyre har fremmet, kan vel på mange måter gis merkelappen større faglig fordypning og større faglige krav til lærerne. Det å være opptatt av fagenes innhold, faglighet, og å fremheve fagenes betydning, oppfatter Venstre som et godt og viktig ærend, som vi i noen sammenhenger føler kan bli undervurdert. Men det spørsmålet som jeg synes det er nærliggende å stille på bakgrunn av disse forslagene, er om Høyre har tenkt igjennom spørsmålet om disse forslagene, dersom de blir vedtatt, ville komme til å få konsekvenser for skolestrukturen i Norge. Med så mange små barneskoler som vi har, derunder mange udelte skoler, skoler med både barne- og ungdomstrinn, som er forholdsvis små, er det mulig å tenke seg at denne skolestrukturen skulle kunne fortsette hvis man stilte de faglige krav som følger av forslaget fra Høyre?

Inge Lønning (H): Jeg registrerer med glede at representanten Hove gav uttrykk for sin prinsipielle tilslutning

til tankegangen bak det å løfte de faglige kvalifikasjonskravene til å undervise i norsk skole.

Til Hoves spørsmål vil jeg henlede hans oppmerksomhet på ordlyden i Høyres forslag. Begge forslag «ber Regjeringen fremme forslag om ...» Jeg går ut fra at representanten Hove i likhet med meg har en rimelig høy grad av tillit til denne regjering, og også tillit til at Regjeringen er i stand til å se de praktiske tilpassingsproblemer som vi jo alle vet ligger der. Det er klart at i små, udelte skoler vil det være meget vanskelig å gjennomføre en slik generell regel som dette. Det er jeg helt på det rene med, men jeg har full tillit til at statsråden og Regjeringen vil være i stand til å ta høyde for det og, hvis dette skulle få flertall i Stortinget, komme tilbake med et vettugt forslag om å tilpasse dette til skolens terreng.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Ursula Evje (Frp): Denne saken gjelder noe så viktig som det faglige formidlingsinnholdet i hele den norske skole. Det gjelder det vi formidler til ca. 550 000 norske barn til enhver tid. Derfor har jeg uendelig stor sympati for Høyres to forslag.

Men det som er minst like viktig i denne sammenhengen, er nettopp departementets for så vidt edle tanker om andre, mer fleksible ordninger for studenter fra språklige minoriteter uten vitnemål fra eksamen i sidemål, eller studenter som ikke har vitnemål fra norsk videregående skole. Disse som ikke har sidemåls eksamen fra norsk skole, ser jeg vel ikke det store faremomentet ved, for de har jo det som de har valgt, som hovedmål, og de må kunne det opp til et rimelig høyt nivå. Men dersom vi skal utdanne lærere som ikke har vitnemål fra norske skoler og gi dem allmennlærerkompetanse, altså rett til å undervise – eller snarere muligheten til å bli pålagt av rektor å undervise i alle fag – uten at de kan norsk på et tilstrekkelig høyt nivå, da er jeg meget betenkt. Men jeg er glad for at departementet ikke har foreslått dette i lovs form.

Allmennlærere er en tradisjon på barnetrinnet. Allmennlærere som type gjør skole drift rasjonell for skoleeier. Men på tross av det vil jeg allerede nå si at Fremskrittspartiet er av samme oppfatning som Høyre i dette, at når barna kommer opp på ungdomsskoletrinnet, forventer man et høyere faglig innhold også i undervisningen. Årsspranget er stort – fra 6-åringer til 16-åringer – og vi vil derfor støtte Høyres forslag nr. 2, som går på undervisning og fordypning for dem som underviser i teorifag på ungdomsskoletrinnet. Vi kan dessverre ikke støtte forslag nr. 1, da dette vil resultere i rimelig store omkalfatringer i hele den norske skolevesen. Men vi håper vi kan komme tilbake til det og diskutere det en annen gang.

Rolf Reikvam (SV): Dette er delvis en teknisk justering, i og med at en flytter deler av lærerutdanningsloven inn i lov om universiteter og høyskoler, og en utelater en

del i dagens lærerutdanningslov, som en ikke tar med inn i universitets- og høyskoleloven.

Jeg er enig med Inge Lønning i at når lærerutdanningen får et eget kapittel i den nye loven, løfter vi fram lærerutdanningen som en viktig del av vårt høyere utdanningssystem. Det synes jeg vi fortsatt skal ta vare på og understreke.

Når det gjelder de to forslagene fra Høyre, har jeg lyst til å kommentere dem. Først til forslag nr. 1, som går på å differensiere de to siste årene i lærerutdanningen rettet inn mot barnetrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Dette er jo faktisk situasjonen i dag på mange måter, fordi lærerutdanningen i dag er lagt opp slik at en det siste året skal velge en ganske omfattende faglig fordypning. Det samme er tilfellet også for det nest siste året, selv om fordypningen ikke er like dyp som den skal være det siste året. Dermed har en forskjellige muligheter, og en kan kombinere ulike fag med ulik grad av fordypning, og det er da rettet inn mot de ulike trinnene i grunnskolen. Jeg føler derfor at dette på mange måter er litt unødvendig, for hvis dagens utdanningssystem fungerer, vil en nettopp oppnå det man på mange måter søker etter.

Når det gjelder forslag nr. 2, foreslår en at lærere som skal undervise på ungdomstrinnet, skal ha en faglig fordypning i faget på minst ett år. Situasjonen i videregående skole er i dag slik at det ikke kreves noen spesiell faglig fordypning for å undervise der. Da er det vanskelig å forstå at vi skal innføre et sånt system for ungdomstrinnet. Jeg har på mange måter en viss sympati for forslaget – det kan jeg understreke – men jeg ser også, som andre har vært inne på, at det skaper en del praktiske problemer. Vi har mange skoler, og vi har et skolesystem med mange små enheter, der det rent praktisk vil være vanskelig å få gjennomført et sånt system. Dessuten tror jeg også at det pr. i dag vil være for liten tilgang på den type kvalifisert undervisningspersonell, noe som gjør at det blir ganske vanskelig å realisere det. Men jeg skulle ønske, og jeg håper også, at en av konsekvensene av den nye lærerutdanningsloven blir at studentene velger en forholdsvis dyp faglig fordypning, slik at vi nærmer oss det som er Høyres anliggende.

Vi kommer til å støtte innstillingen slik den foreligger.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Inge Lønning (H): Jeg noterte med interesse at også representanten Reikvam langt på vei gav uttrykk for enighet og sympati med anliggendet i Høyres forslag. Jeg vil gjerne knytte et par merknader til hans reservasjoner overfor de samme forslag.

Det er riktig at den intensjonen som ligger i forslag nr. 1 om reformer i lærerutdanningen, et stykke på vei er ivarettatt gjennom de reformene vi har gjennomført når det gjelder å stille minstekrav til sentrale fag i allmennlærerutdanningen. Men jeg er ikke helt enig med representanten Reikvam når han fremstiller det som om de reformene vi hittil har gjort, har vært motivert med eller har tatt sikte på en sterkere differensiering mellom trin-

nene og undervisningskompetansen for de ulike trinnene i skolen – barnetrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Jeg tror fremdeles det er et stykke vei å gå, både i tenkningen og i den praktiske tilretteleggingen av allmennlærerutdanningen, før vi kommer dit at intensjonen i forslag nr. 1 er fullt ivarettatt.

Så en liten merknad til Reikvams reservasjon overfor forslag nr. 2. Så vidt jeg oppfattet hans resonnement, gikk det ut på at fordi vi ikke stiller presise minstekrav for lærere i videregående opplæring, bør vi heller ikke gjøre det på ungdomstrinnet. Det er et resonnement som jeg har liten forståelse for. Hvis det er behov for oppgradering, er det behov for oppgradering begge steder. Men når vi har satt det inn ved ungdomstrinnet, er det fordi *det* i dagens rekrutteringsmønster til norsk utdanning er det svake punktet. Det er på ungdomstrinnet de viktige veivalgene skjer. Og når vi ser en tendens til at rekrutteringen til f.eks. naturvitenskapelige studier på universitets- og høyskolenivå blir svakere og svakere for hvert år som går, er det entydig et resultat av at kvalifikasjonene til lærerne på ungdomstrinnet er for svake.

Rolf Reikvam (SV): Jeg oppfattet det slik at Inge Lønning er mest opptatt av den faglige fordypningen innenfor lærerutdanningen. Når han da legger opp til et skille mellom trinnene, sånn som det blir lagt opp til her, at man skal skille mellom barnetrinnet og ungdomstrinnet, da ser jeg det først og fremst som et skille av pedagogisk karakter. Det betyr at vi skal ha en lærerutdanning med ulik pedagogikk for de ulike trinnene i grunnskolen, og det tror jeg nok ikke er særlig viktig og særlig sentralt. Jeg vil i den forbindelse stort sett se grunnskolen – jeg ser da bort fra 6-åringene – som en enhet når det iallfall gjelder de pedagogiske hovedretningene. For meg blir det derfor på mange måter en faglig fordypning det gjelder når vi snakker om et opplegg for de ulike trinnene. Da føler jeg at vi er på veg med den reformen som er gjort, i og med at vi tidligere har vektlagt at vi skal ha en sterkere faglig fordypning de siste årene i lærerutdanningen. Jeg føler nok derfor at det som er gjort så langt på lærerutdanningssiden, på mange måter vil dekke det som Høyre her etterspør.

Når jeg gjorde en sammenlikning av ungdomstrinnet og den videregående skole, og en liten henvisning til den videregående skole, var ikke det for å bruke det som et argument imot at vi skal innføre et minstekrav av faglig fordypning for de som skal undervise på ungdomstrinnet, men det var for å gi en liten orientering om at situasjonen i dag er slik at det ikke blir stilt krav om faglig fordypning for de som skal undervise i teorifagene i den videregående skole.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Statsråd Jon Lilletun: Fyrst vil eg seie meg svært glad for at det er eit klart fleirtal i komiteen for det framlegget som vi har kome med. Det er heilt rett, som både fungerande saksordførar og andre sidan har sagt, at det er

ei oppfylging av lærarutdanningsreforma, som tidlegare er diskutert i Stortinget.

Eg har eit par kommentarar. For det fyrste er eg svært glad for den presiseringa som representanten Lønning gjorde i forhold til at det ikkje er ei nedprioritering at ein opphevar ei lov, men det er ei opprydding. Og når ein då får eit eige kapittel, er det klart at ein presiserer at det er like viktig. Det er, som representanten Ursula Evje sa, noko av det viktigaste ein kan gjere, å utdanne gode lærarar.

Det er i og for seg heller ikkje overraskande at Høgre igjen fremmar dei forslaga som dei fremma då vi behandla denne saka sist. Etter mitt syn er det rett som representanten Reikvam seier, at svært mange av dei endringane som no er gjorde, vil føre oss i den retninga som representanten Lønning og Høgre har gjort framlegg om, men dei vil ikkje ha med seg dei negative utslaga av desse forslaga. Nesten halvparten av landets skular er fådelt skular, og likeins er det ikkje automatisk ei naturleg oppdeling slik ein har gjort her. Det er òg mange argument imot det. Vi får no ei større fagleg fordjuping, men ein går på ein måte ikkje vekk frå det som òg har lege i ei forståing av kva allmennlæraren er, at like viktig som den faglege fordjupinga, utan å neglisjere den, er heilskapsperspektivet som allmennlæraren er utdanna til.

Representanten Lønning sa at det var ein anakronisme, og det kan vel vere så. Vårt land har ein spesiell geografi. Eg hørde eit interessant innlegg av representanten Lønning tidlegare i dag, der han sa at han var ein person som hadde stor sans for anakronismar, så eg vil be han vurdere om ikkje denne anakronismen eigentleg òg er ein styrke for oss totalt sett. Eg var sjølv sagt svært tilfreds med representanten Lønning si utsegn om at til liks med fungerande saksordførar har han stor tillit til den sittjande regjeringa.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Inge Lønning (H): Statsråden falt vel for fristelsen, som mange av oss gjør, til å sitere litt ufullstendig. Mitt utsagn var ikke helt så generelt og så ubegrenset som det ble gjengitt. Jeg sa at akkurat i denne sammenheng har jeg en høy grad av tillit til den sittende regjering.

Men det som fikk meg til å be om ordet for en liten presisering, var statsrådets kommentarer til forslagene igjen. Jeg har vanskelig for å se at dette er av de anakronismer som er verneverdige, for, som jeg pekte på, tror jeg problemet her er at vi sleper med oss en tradisjon som nok er verdifull, men som egentlig var tilpasset en helt annen skolestruktur enn den vi har i dag. Allmennlærertenkningen var en helt riktig tenkning så lenge vi hadde en 7-årig folkeskole. Nå har vi en 10-årig obligatorisk skole, og da er utfordringen av en helt annen art enn før, og det går ikke bare på spørsmålet om faglig fordypning, men også på fagdidaktisk opplæring. For det er jo ikke en så klar forskjell mellom den pedagogiske side av lærerutdanningen og den faglige som man kunne få inntrykk av av representanten Reikvams innlegg. Det er både den rent faglige fordypning og den fagdidaktiske del som

stiller helt andre krav når man skal undervise 15-16-åring, enn når man skal undervise 6-åring. Og det er det på høy tid at vi tar konsekvensen av.

Statsråd Jon Lilletun: Fyrst må eg vel gje representanten Lønning rett i at det kanskje ikkje var eit heilt fullstendig sitat eg kom med i stad, men eg tillèt meg å seie at det gledde meg likevel.

Når det gjeld dei poenga som representanten Lønning tek fram i forhold til dette, er jo ikkje allmennlæraren aleine her heller. På 6-åringssida er det klart at her vert det i stor grad supplert med førskulelærarutdanna personale, og det har tilført dei fyrste klassane verdfulle impulsar og pedagogiske utfordringar. Likeins veit vi at når det gjeld ungdomsskulen, er det i stor grad òg annan type rekruttering. Og det vil verte meir og meir presisert både overfor skuleeigar og skuleleiarar at ein må prøve å sjå ei rekruttering som på ein måte tek omsyn til fleire sider, slik at ein får dekt det både i byrjinga av skulen med 6-åringane, og at ein får dekt det med ei fagleg fordjuping i avslutninga, altså der det er stor nok skule til at det er naturleg med ei slik rekruttering.

Eg vil ikkje seie at det er enkle svar her, for grunnen til at ein har gått meir mot fagleg fordjuping, er sjølv sagt at ein såg at ein skule der ein ikkje eingong hadde matematikk som obligatorisk fag i lærarutdanninga, var feil. Og så har vi teke ein del steg. Etter å ha hatt eit møte for eit par veker sidan med matematikkspertar og gått igjennom realfaga og matematikken, ser vi at stoda i dag er vanskeleg. Men det er òg semje om at mange av dei grepa som er gjorde, bør kunne gje gode resultat. Derfor trur eg vi no skal prøve dei ut.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om replikk. Fleire har heller ikkje bede om ordet i sak nr. 2.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutt, uttalte **presidenten:** Tida for formiddagsmøtet er for lengst omme. Presidenten vil likevel føreslå at møtet held fram til voteringa i sak nr. 1 og 2 er avslutta.

– Det er vedteke.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har representanten Annelise Høegh sett fram forslag nr. 1, på vegner av Høgre.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

lov

om endringer i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) og i enkelte andre lover

I

I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-5 første ledd ny bokstav d skal lyde:

d) sivil tjenestepliktig på oppdrag i utlandet,

§ 2-5 første ledd nåværende bokstaver d til h blir nye bokstaver e til i.

§ 2-5 annet ledd skal lyde:

Ektefelle og barn som forsørges av og oppholder seg i utlandet sammen med en person nevnt i første ledd bokstavene a til f er pliktige medlemmer i trygden. Ektefellen til en person som nevnt i første ledd bokstav a eller b, må være norsk statsborger. Ektefellen til en person som nevnt i første ledd bokstav c til f, må ha vært medlem i trygden i minst tre av de siste fem kalenderårene.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 3-2 femte ledd skal lyde:

I tillegg til de personene som er likestilt med ektefeller etter § 1-5 skal bestemmelsene i fjerde ledd også gjelde for samboerpar som har levd sammen i 12 av de siste 18 månedene. *Full grunnpensjon skal utgjøre 75 prosent av grunnbeløpet også når pensjonistens samboer mottar pensjon eller overgangsstønad etter kapitlene 16 eller 17.*

Presidenten: Her har Framstegspartiet og SV varsla at dei vil røyste mot andre punktum.

V o t e r i n g :

1. Tilrådinga frå komiteen til § 3-2 første punktum vart samrøystes vedteken.
2. Tilrådinga frå komiteen til § 3-2 andre punktum vart vedteken med 58 mot 13 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 15.15.18)

Vidare var tilrådd:

§ 3-26 fjerde ledd skal lyde:

Når en person har rett til barnetillegg for barn som bor sammen med begge foreldrene, skal begge inntekter medregnes. *For den av foreldrene som ikke mottar barnetillegg, skal summen av inntektene etter tredje ledd bokstavene b til f reduseres med grunnbeløpet.*

§ 5-5 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Det er et vilkår for rett til *stønad* at det foreligger rekvisisjon fra lege, *tannlege* eller *kiropraktor*.

Departementet gir forskrifter om *stønad* etter denne paragrafen.

§ 8-24 fjerde ledd skal lyde:

Egenmelding kan nyttes for opptil tre kalenderdager om gangen. *Fravær fra en arbeidsøkt som strekker seg over et døgnskille, skal regnes som en egenmeldingsdag.* Ved nytt sykefravær innen 16 kalenderdager regnes tidligere fraværsdager uten legeerklæring med.

§ 9-7 tredje ledd skal lyde:

Arbeidstakeren kan gi skriftlig eller muntlig egenmelding for de første tre kalenderdagene i hvert enkelt tilfelle. *Fravær fra en arbeidsøkt som strekker seg over et døgnskille, skal regnes som en egenmeldingsdag.* Fra den fjerde dagen kan arbeidsgiveren kreve at barnets eller barnepasserens sykdom blir dokumentert med legeerklæring.

§ 10-4 andre ledd skal lyde:

Stønad til anskaffelse av bil gis *bare når vilkårene for rett til slik stønad var oppfylt før vedkommende fylte 70 år.*

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

§ 21-9 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

En brukerkontakt/oppfølgingsleder som nevnt i § 15-12 femte ledd, kan få oppgitt navn og adresse på enslige forsørgere innenfor brukerkontaktens virkeområde uten hinder av taushetsplikten.

Presidenten: Her ligg det føre eit avvikande forslag, forslag nr. 1, frå Høgre. Forslaget lyder:

«I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 21-9 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

En brukerkontakt/oppfølgingsleder som nevnt i § 15-12 femte ledd, kan få oppgitt navn og adresse på enslige forsørgere som mottar overgangsstønad innenfor brukerkontaktens virkeområde uten hinder av taushetsplikten.»

Framstegspartiet har varsla at dei vil røyste mot både innstillinga og forslaget. Det blir difor røysta først over forslaget og deretter over innstillinga.

Annelise Høegh (H): Jeg har grunn til å tro at alle partier med unntak av Fremskrittspartiet, slik det er gjort rede for, vil stemme for det forslaget som jeg har presentert. Det gikk i hvert fall frem av debatten før i dag.

Olav Gunnar Ballo (SV): Høyres forslag er en presisering, der man har en formulering om at dette gjelder enslige forsørgere som mottar overgangsstønad, nettopp for at man ikke skal få en uthuling i forhold til taushetsplikten. Det ville derfor være overraskende om man ikke kunne gå inn for den typen presisering. SV går i hvert fall inn for det.

Are Næss (KrF): Det er riktig som de to foregående talere har sagt. Dette forslaget fra Høyre er en presisering, som også statsråden gav uttrykk for at hun oppfattet det som i debatten.

Jeg vil anbefale Kristelig Folkepartis, Senterpartiets og Venstres representanter å stemme for Høyres forslag.

Gunhild Øyangen (A): Det er riktig at forslaget er en presisering, som også Arbeiderpartiets gruppe skal stemme for.

Presidenten: Då røystar vi over forslaget frå Høgre.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Høgre vart vedteke med 64 mot 10 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 15.19.06)

Presidenten: Då forslaget frå Høgre no er vedteke, fell innstillingas § 21-9 tredje ledd nytt tredje punktum bort.

Ettersom Odelstinget har vedteke eit framlegg som ikkje har vore førebudd i komiteen, vil presidenten vise til forretningsordenen § 31 tredje ledd, som lyder:

«Dersom Odelstinget vedtek endringsframlegg ved behandling av lover og framlegget ikkje har vore førebudd av ein komite, skal komiteen som regel uttale seg om odelstingsvedtaket før det blir behandla i Lagtinget.»

Vidare var tilrådd:

Innholdsoversikten innledningsvis i kapittel 22 nytt fjerde strekpunkt skal lyde:

– utbetaling av barnetillegg til bidragspliktige står i § 22-3a

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

Ny § 22-3a skal lyde:

§ 22-3a *Barnetillegg til bidragspliktige*

Dersom en stønadsmottaker skal betale underholdsbidrag til barn som han eller hun får barnetillegg for, kan barnetillegget utbetales til Trygdeetatens innkrevingsentral. Det er et vilkår at sentralen har satt fram krav om slik utbetaling. Barnetillegget går til fradrag i underholdsbidraget som stønadsmottakeren skal betale.

Presidenten: Framstegspartiet har varsla at dei vil røyste imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 64 mot 10 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 15.20.31)

Vidare var tilrådd:

§ 23-4 skal lyde:

§ 23-4 Avgifter for visse grupper

Stortinget kan gi, eller overlate til Kongen å gi, særlege bestemmelser om avgifter og tilskott for visse grup-

per, herunder frivillige medlemmer i utlandet og utenlandske sjømenn som er ansatt på norske skip i utenriksfart.

§ 24-1 andre ledd skal lyde:

Når det gjelder inntekt som er skattepliktig til Svalbard, fastsetter *ligningsmyndighetene* for Svalbard den pensjonsgivende inntekten, trygdeavgiften og pensjonspoengene.

§ 25-1 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

Departementet kan fravike bestemmelsene i første og andre ledd for bestemte grupper av *arbeidsgivere* og arbeidstakere.

II.

I lov av 27. mars 1998 nr. 21 om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover gjøres følgende endringer:

Folketrygdloven § 5-24 sjette ledd første punktum skal lyde:

Det ytes ikke stønad etter denne paragrafen dersom et medlem reiser til utlandet for å få behandling *eller undersøkelse*.

Folketrygdloven § 12-5 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke når en basisgruppe eller en annen tverrfaglig *samarbeidsgruppe* finner at attføring åpenbart er hensiktsløst, se § 20-9.

III.

I lov av 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser skal § 23 nr. 1 andre ledd lyde:

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende for særtillegg fra *folketrygden*, for ventetillegg fra folketrygden for tilleggspensjon og for den delen av *overgangsstonaden* etter folketrygdloven kapittel 15 som overstiger folketrygdens grunnbeløp.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

IV.

I lov av 2. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere gjøres følgende endringer:

§ 12 nytt fjerde ledd skal lyde:

Dersom pensjonsordningen finner at attføring kan være hensiktsmessig, kan det tilstås attføringspensjon i stedet for uførepensjon. Attføringspensjon ytes etter bestemmelsene i dette kapitlet.

§ 21 a oppheves.

Presidenten: Her er det ein feil i innstillinga. Teksten skal lyde: «lov av 22. juni 1962» og ikkje 2. juni.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen – med den nemnde rettinga – vart samrøystes vedteken.

Vidare var tilrådd:

V.

Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

1. Endringene i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven), lov av 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser og lov av 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere trer i kraft straks.

Endringene i folketrygdloven § 2-5 gis virkning fra 1. januar 1998.

Endringen i folketrygdloven § 3-2 femte ledd gjelder ikke for en person som før endringen trer i kraft, har krevd og fyller vilkårene for pensjon fra folketrygden eller avtalefestet pensjon som det godskrives pensjonspoeng for, dersom vedkommende får pensjon med virkning senest fra måneden etter at endringen trer i kraft.

Folketrygdloven § 22-3a gis virkning også for barne tillegg som er tilstått før endringsloven trer i kraft.

2. Endringen i lov av 27. mars 1998 nr. 21 om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover trer i kraft 1. januar 1999.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt til Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Inge Lønning på vegner av Høgre sett fram to forslag, nr. 1 og 2.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i lærerutdannelsen med sikte på at det i de siste 2 år etableres differensierte opplegg innrettet mot henholdsvis barnetrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre kompetansekravene for lærere i ungdomsskolen

slik at lærere som underviser i teorifag skal ha minst ett års faglig fordypning i faget.»

Desse forslaga vert i samsvar med forretningsordenen § 30 fjerde ledd å sende til Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

I o v

om oppheving av lov av 8. juni 1973 nr. 49 om lærerutdanning og endringer i enkelte andre lover

I.

Lov av 8. juni 1973 nr. 49 om lærerutdanning oppheves.

II.

I lov av 11. juli 1986 nr. 53 om eksamensrett og stats-tilskudd til private høyskoler gjøres følgende endring:

§ 9 nytt tredje ledd skal lyde:

For høyskole som får godkjent eksamen for lærerutdanning, kan Kongen bestemme at reglene i lov om universitet og høyskoler Kap. 10a, helt eller delvis skal gjelde tilsvarende.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

III.

I lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 10 nr. 2 skal lyde:

2. Valgbare som rektor og prorektor er institusjonens fast tilsatte i minst halv undervisnings- og forskerstilling. Ved kunsthøgskolene er også åremålstilsatte i minst halv undervisnings- og forskerstilling valgbare, dersom tilsetningsforholdet varer ut funksjonsperioden. Ingen kan gjenvelges som rektor eller prorektor hvis vedkommende vil ha fungert i dette verv i et sammenhengende tidsrom på 6 år ved den nye valgperiodes begynnelse.

§ 14 nr. 1 skal lyde:

1. Det skal velges en leder og nestleder for hver avdeling blant de fast tilsatte i undervisnings- og forskerstilling. Ved kunsthøgskolene er også åremålstilsatte i undervisnings- og forskerstilling valgbare, dersom tilsetningsforholdet varer ut funksjonsperioden. Institusjonens styre gir regler om valget. Institusjonen avgjør selv om tittelen dekanus eller avdelingsleder skal benyttes. Bruk av annen tittel skal godkjennes av departementet. Ved Norges fiskerihøgskole ved Universitetet i Tromsø kan tittelen høgskolerektor benyttes. Ved kunsthøgskolene kan departementet etter innstilling fra institusjonens styre bestemme at leder ved avdeling skal tilsettes på åremål.

Nytt kapittel 10a skal lyde:

Kapittel 10a. Lærerutdanning

§ 54a. Formål

1. Lærerutdanning skal gjennom undervisning, forskning og faglig utviklingsarbeid, gi den faglige og pedagogiske kunnskap og praktiske opplæring som er nødvendig for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning, læring og oppdragelse. Utdanningen skal ta utgangspunkt i ulike forutsetninger hos elever og barnehagebarn og være i samsvar med målene for det opplæringsnivå utdanningen sikter mot.
2. Utdanningen skal fremme studentenes personlige utvikling og yrkesetiske holdning, utvikle evne til refleksjon, vekke interesse for faglig og pedagogisk utviklingsarbeid som er relevant for arbeid i skole og barnehage, og gi forståelse for sammenhengen mellom læreryrket og opplæringsystemets funksjon i samfunnet.

§ 54b. Innholdet i lærerutdanning

1. Lærerutdanning som nevnt i nr. 2-6 skal gis i samsvar med rammeplaner fastsatt av departementet.
2. Førskolelærerutdanning skal omfatte:
 - a) Pedagogikk
 - b) Praksisopplæring
 - c) Faglig-pedagogiske studier i enkeltfag, fagområde eller arbeidsområde. Studiet av minst ett enkeltfag, fagområde eller arbeidsområde skal til vanlig ha et omfang på minst ½ års studietid.
3. Allmennlærerutdanning skal omfatte:
 - a) Pedagogikk
 - b) Praksisopplæring, herunder minst 18 ukers veiledet praksis innenfor studiets obligatoriske del.
 - c) En obligatorisk del som består av enkeltfag, fagområder eller arbeidsområder som omfatter sentrale obligatoriske fag i grunnskolen. En valgfri del som kan bestå av andre enkeltfag, fagområde eller arbeidsområder som er relevante for undervisning i grunnskolen.
 - d) Fagdidaktikk
4. Faglærerutdanning skal omfatte:
 - a) Pedagogikk
 - b) Praksisopplæring
 - c) Ett eller flere enkeltfag eller fagområder
 - d) Fagdidaktikk
5. Yrkesfaglærerutdanning skal omfatte:
 - a) Pedagogikk
 - b) Praksisopplæring
 - c) Yrkesfag og yrkesfagområde
 - d) Yrkesdidaktikk
6. Praktisk-pedagogisk utdanning skal omfatte:
 - a) Pedagogikk
 - b) Praksisopplæring
 - c) Fag- eller yrkesdidaktikk

§ 54c. Skikkethet for læreryrket

1. Utdanning som nevnt i § 54b skal institusjonen vurdere om den enkelte student er skikket for læreryrket. Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet.

2. Vitnemål for fullført lærerutdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for læreryrket.
3. Styret selv kan etter innstilling fra en egen skikkethetsnemnd vedta at en student ikke er skikket for læreryrket. Student som ikke er skikket for læreryrket, kan utestenges fra studiet.
4. Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestengning, treffes med minst to tredels flertall. Vedtak kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet er klageinstans.
5. Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak er reist i skikkethetsnemnda. Utgiftene ved dette dekkes av institusjonen.
6. Reglene i § 43 gjelder tilsvarende.
7. Departementet gir nærmere regler om skikkethetsvurderingen.

IV.

Endringene trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Lovvedtaket vil verte sendt Lagtinget.

S a k n r . 3

Referat

1. (8) Lagtingets presidentskap melder at Lagtinget har antatt Odelstingets vedtak til
 1. lov om endringer i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (EØS-tilpasning) (Besl. O. nr. 1 (1998-99))
 2. lov om endring i straffelova m.m. (gjennomføring og samtykke til ratifikasjon av OECD-konvensjonen 21. november 1997 om motarbeiding av bestikking av utanlandske offentlege tenestemenn i internasjonale forretningshøve) (Besl. O. nr. 2 (1998-99))
 - og at lovvedtakene er sendt Kongen.
2. (9) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endringer i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (EØS-tilpasning) (Besl. O. nr. 1 (1998-99))
 - er sanksjonert under 30. oktober 1998

Samr.: Nr. 1 og 2 vert lagde ved protokollen.
3. (10) Midlertidig lov om begrenset innsyn i overvåkingspolitietts arkiver og registre (innsynsloven) (Ot.prp. nr. 6 (1998-99))

Samr.: Vert send justiskomiteen.

4. (11) Svern Evensen, 3482 Tofte, sender skriv datert 3. juni 1998 og 5. oktober 1998 med begjæring om tiltale for riksrett mot statsråd Dagfinn Høybråten fordi statsråden er blitt gjort kjent med feilbehandling i psykiatrien.
Samr.: Vert lagt bort.

Møtet slutt kl. 15.25.
